

Renaixeran de les seves cendres...

Helena Titopoulou

Els dos rescats de Grècia per part de la UE i de l'FMI, les escenes de violència al carrer, els dos processos electorals, les files de gent fent cua davant dels punts de distribució de menjar gratis, la pujada de l'extrema dreta, l'emigració de caps de família... un retrat colpidor de tota una societat que ha perdut els seus referents i malda per sobreviure a l'espera de poder recuperar la iniciativa i la il·lusió.

Antecedents

- Abril de 2010, Grècia rep l'ajuda del FMI.
- Maig de 2010, tres persones moren durant una de les majors protestes que han tingut lloc a Atenes.
- Setembre de 2010, remodelació del govern.
- Maig de 2011, els grecs imiten els espanyols 'indignats' i comencen protestes pacífiques massives. L'exemple és seguit en altres països europeus.
- Juny de 2011, els grecs surten al carrer, imatges vergonyoses donen la volta al món. Episodis de violència sense precedents, periodistes ferits, i vagues al port del Pireu. Grècia perd milions de turistes.
- Juliol de 2011, les vagues reiterades dels taxistes causen el caos a Atenes.
- Setembre de 2011, la crisi i el paquet de mesures del FMI deixen les escoles sense llibres.
- Octubre de 2011, el Primer ministre, Yorgos Papandreou, anuncia la convocatòria d'un referèndum. Grècia entra en una crisi política sense precedent, i 12 dies després es forma un govern de transició presidit per Lukas Papadimos.
- Març de 2012, l'absència dels polítics grecs dels esdeveniments públics, deguts als atacs de la població, enfosqueixen les festes nacionals de Grècia.
- Abril de 2012, s'anuncien eleccions legislatives pel 6 de maig, sota l'ombra de la detenció d'un exministre per la seva implicació en un escàndol financer.

... i tot això només en un període de dos anys.

Si algú esperés el final de la dècada per escriure'n els moments més destacats, segurament disposaria durant aquests dos últims d'una àmplia gama de fets que han canviat completament la vida de Grècia. Fets que han canviat completament la vida grega i, per consegüent, la vida dels ciutadans.

Des de l'anunci del paquet d'ajuda econòmica del FMI l'abril del 2010 fins al maig de 2012 quan Grècia encara està pendent de les eleccions legislatives, l'escenari polític no ha millorat i, al contrari, cada dia la situació està empitjorant per milions de grecs.

Les estrictes mesures d'austeritat han portat milions de famílies al desastre econòmic degut a l'augment brutal de l'atur. Els seus ingressos s'han reduït de manera dràstica i, en molts casos, han desaparegut completament. La gent està desesperada i la sensació d'impotència augmenta cada dia.

**LES ERICTES MESURES
D'AUSTERITAT HAN PORTAT
MILIONS DE FAMÍLIES AL
DESASTRE ECONÒMIC DEGUT A
L'AUGMENT BRUTAL DE L'ATUR**

Però això només era l'inici. Les conseqüències de la crisi econòmica en la vida dels grecs es reflecteixen en tots els treballs d'investigació que s'han dut a terme al llarg dels darrers dos anys, tant per part el govern com d'altres organismes.

Segons investigacions recents fetes pel Ministeri de protecció ciutadana, el nombre de suïcidis ha augmentat de manera dramàtica durant aquests dos últims anys com a conseqüència de la crisi. Específicament, hi ha hagut 1989 intents de suïcidis i suïcidis des de principis de 2009 fins al 10 de desembre de 2011, mentre que el gruix dels suïcidis es concentra al llarg de l'any 2010.

També s'ha produït un augment del 25% del nombre de persones sense llar durant els dos últims anys, d'acord amb les dades de l'informe trimestral de la Comissió Europea sobre la situació social a la Unió Europea.

Encara segons la Comissió, la participació en programes de formació i educació a Grècia és de les més baixes de la UE. L'any 2010 només el 3% de la població activa va participar als programes pertinents, mentre que la mitjana de la UE és del 9%.

Els robatoris també han augmentat espectacularment i segons les dades de la policia grega s'han disparat el 2011 més d'un 300% respecte del 2010, principalment en habitatges i comerços.

També s'ha pogut observar un augment de divorcis de l' 11,4% en un any, d'acord amb una enquesta realitzada per l'Institut de salut sexual i mental. Segons el mateix estudi, les principals preocupacions dels ciutadans grecs durant aquests dos últims anys han estat l'estalvi, la salut, els diners per poder comprar, la diversió, la tranquil·litat i la llar.

En el mateix període, també han augmentat de manera significativa els problemes de salut de la població grega, d'acord amb les dades aportades durant la conferència de premsa del 27è congrés de cardiologia clínica que es va celebrar del 19 al 21 d'abril de 2011 a Atenes, on els cardílegs grecs van certificar l'alt índex de mortalitat degut a episodis cardíacs aguts provocats per la crisi.

L'evolució de la situació a Grècia és més o menys coneguda a Europa i arreu del món, sempre però amb el filtre que hi posen aquells que manipulen els mitjans de comunicació. El que no queda clar és si a l'estranger es percep de manera clara i contundent fins a quin punt ha canviat la vida quotidiana dels ciutadans grecs.

Què pensa un alumne grec que fa dos anys anava a l'escola amb la motxilla plena de llibres i aquest anys només rep fotocòpies? Què sent un jubilat que veu com retallen la seva pensió i

no pot rebre assistència mèdica? Què pensa un pare que ha de separar-se de la seva família per buscar-se la vida a l'estranger? Què decideix un jove que acaba d'obtenir el seu títol universitari? Què pot fer un dels milers i milers d'aturats? Tots ells són aspectes d'una Grècia tan assetjada pels problemes que ja no pot sustentar-los.

Apostolis, 15 anys, s'estranya molt que aquest any, per primera vegada, troba moltes deficiències en els llibres de l'escola. Es veu obligat a escriure a la seva llibreta els apunts que dicta la professora a partir del llibre de text, per poder llegir-los a casa o, com a molt, pren els apunts en fotocòpia.

Maria, 77 anys, s'angoixa molt veient com la seva pensió es redueix a la meitat. De més a més, des de fa un mes no ha pogut comprar les seves medicines degut a les enormes llistes d'espera provocades per les vagues reiterades en el sistema mèdico-farmacèutic.

Sotiris, 46 anys, pare de dos fills, de 15 i 17 anys respectivament, destrossat per la crisi i per haver perdut la seva feina, es va veure obligat a anar a provar sort a Xipre. Avui, sis mesos després, ha trobat una feina que li permet enviar diners a la seva família.

Victor, 24 anys, acaba de llicenciar-se en enginyeria i, molt preocupat pel seu futur, busca estudis de postgrau i feina a l'estranger, ja que la possibilitat de trobar una feina si es queda a Grècia és molt remota.

Irene, 30 anys, amb un diploma en màrqueting i una gran experiència laboral a l'estranger és una dels milers de persones que han vist frustrades les seves esperances. Es veu obligada a ocultar molts dels seus títols i diplomes per tal de poder trobar una feina amb un salari pitjor.

Tot el que hem anat ressenyant anteriorment no són només situacions individuals, sinó que reflecteix exactament el que viuen avui quotidianament els ciutadans grecs de totes les edats.

És per tant lògic que les conseqüències d'aquesta situació dramàtica que viuen milers de grecs per culpa de la crisi econòmica afectin la seva manera de viure i, per suposat, el seu equilibri psicològic.

Els grecs de totes les edats s'han vist obligats a renunciar a molts dels seus hàbits i, en la majoria de casos, a substituir-los per alternatives més barates. Els hàbits de consum han canviat radicalment ja que ara tothom prefereix els productes més barats, mentre que la famosa vida nocturna grega ha decaït moltíssim. En lloc de sortir, ara la gent es reuneix amb els amics a casa com feia en èpoques passades.

Els propietaris de restaurants van veure primer com els seus establiments es buidaven degut a l'aplicació de la llei antitabac i, després, per culpa de la crisi així que s'ha vist abocats a recórrer a baixar els preus dels menús en forma de paquets econòmics, cosa mai no vista a Grècia. Així doncs, una cosa tan comuna a l'estranger suposava tota una novetat a Grècia.

Les botigues de roba, accessoris, sabateries, etc., s'han vist obligades a fer més i més ofertes per tal d'incentivar la compra dels consumidors i això afecta les poques botigues que han aconseguit sobreviure. Mercats centrals antigament plens de clients, com el d'Ermou al centre d'Atenes, ara estan deserts, una imatge molt estranya per als habitants de la capital.

En els punts de distribució de menjar gratis organitzats pels ajuntaments per a les persones sense llar, les cues són enormes i ara no només hi acudeixen els drogoaddictes o els immigrants, sinó també ciutadans grecs que ho han perdut tot.

**EL NOMBRE DE SUÍCIDIS HA
AUGMENTAT DE MANERA
DRAMÀTICA DURANT AQUESTS
DOS ÚLTIMS ANYS COM A
CONSEQÜÈNCIA DE LA CRISI**

Molts ciutadans han retirat els estalvis que tenien al banc per por a la fallida generalitzada del sistema bancari. Aquesta situació recorda molt a la d'un país a frec d'una guerra i d'un poble temorós davant del seu futur.

És aterrador que tot un país visqui sota el terror. La gent té por del dia d'avui, del demà, de com trobarà menjar, per la seva feina, pels seus fills, pels veïns, per la seva salut. És una por que paralitza tot el país i que no fa sinó empitjorar les coses.

Pel que fa a les repercussions morals i psicològiques que la crisi econòmica pugui tenir sobre el poble grec, aquestes no es poden reflectir ni en números, ni en recerques ni en poques paraules.

Com es pot reflectir l'esperança perduda dels pares de veure com els fills realitzen els seus somnis quan les portes es van tancant l'una rere l'altra? Com reflectir la pena d'un executiu o

d'un llicenciat al qual han tallat les ales en els seus anys més creatius i acabat d'entrar al mercat laboral? Com reflectir la indignació d'un jubilat que no pot envellir amb decència perquè el seu propi país ja no el pot sostenir? Com reflectir el dolor de la separació d'un pare del seu fill petit quan ha d'anar a guanyar-se la vida lluny de casa?

Com bé es pot veure, els grecs ja estan pagant diàriament un preu molt alt per aquesta crisi. La pregunta és saber si els grecs poden ser capaços —almenys els que encara estan en condicions— d'extreure conclusions posi-

ves d'una crisi d'aquestes dimensions que els està colpejant des de fa dos anys.

Pel que fa als comportaments i a les mentalitats, sense cap dubte la crisi ha canviat els grecs, els ha imposat un motlle que classifica les seves necessitats i els impedeix gastar els diners innecessàriament. La diversió, tal com la coneixíem en el passat, ja no existeix atès que s'ha convertit en un hàbit molt car. Però això és una cosa que la gent pot substituir. El que no es pot resistir és no tenir el mínim per viure, com el menjar i la salut. I això és el que portarà la gent a lluitar fins al final.

Segurament, veure parcs i patis plens de famílies o de parelles com abans, veure com reviven festes de barri, com cases tornen a la vida amb joves i vells que es reuneixen per divertir-se o discutir de política seria un inici positiu i alentidor de cara a un futur més estructurat i sincer per a Grècia.

Amb el desig que els grecs trobin de nou alguna cosa en la qual creure i seguir endavant, i amb l'esperança que tornin al país tots aquells que ara s'han hagut d'expatriar a la recerca d'un futur millor, tanco aquest article confiant que la frase «no volem ser com Grècia» que tant s'escolta arreu del món durant aquests últims anys, no constitueixi ja una gran amenaça perquè els grecs renaixeran de les seves cendres, així com vosaltres i els altres...

**ELS GRECS DE TOTES LES
EDATS S'HAN VIST OBLIGATS A
RENUNCIAR A MOLTS DELS SEUS
HÀBITS I, EN LA MAJORIA DE
CASOS, A SUBSTITUIR-LOS PER
ALTERNATIVES MÉS BARATES**
